

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Saga om Haldans Sønner og Harald Hyldetan. (Af Søgubrot)

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Saga om Haldans Sønner og Harald Hyldetan. (Af Søgubrot)", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1816_297_13-com-shoot-idm58.pdf (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

sikkert.

manglende kendskab til.

trykt, litterært arbejde.

finde.

dvs. datter.

gavn.

i tankerne.

udfrittet, udspurgt.

dvs. datter.

overmand.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 11.786, og Grundtvig 1845, nr. 1.218.

udtryk for mishag, modstand.

dvs. syntes.

bestemt.

uanset hvor.

velsagtens, formentlig.

altid.

allerede; altid.

det er langt fra.

dvs. datters.

sikkert.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 7.477, og Grundtvig 1845, nr. 2.089.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 7.751, og Grundtvig 1845, nr. 2.471.

videre.

krigstogt, leding.

plejede.

østfra.

lægge mærke til, huske.

efterhånden som, ganske som.

oldisl., leopard.

oldisl., manke.

oldisl., leopard.

oldisl., manke.

grebet, fanget.

interessant, bemærkelsesværdig.

hvis.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

jager, fanger, dræber under jagt.

oldisl., leopard.

forekom dig.

forhøjet gulv i agterstavnen af skibet.

vredt.

driver løjer.

til deling.

hellere.

helt, fuldkomment.

uanset hvordan.

hellere.

syd.

i det sene efterår.

dyster med forskellige discipliner.

pejede.

red (gl. pluralis).

erfaret.

tilskyndelse, opfordring.

i tankerne.

ophold, som en overordnet (fx kongen) gjorde hos sine underordnede.

syd fra.

erfarede.

ugerning, skurkestreg.

rejst fane.

blæseinstrument fra oldtiden, især anvendt til kampsignaler.

flygtede, undslap ved sejlads.

gods, kostbarheder.

også.

vendte sin kurs.

frem.

øst på til.

dvs. syntes.

støtte.

hæрге, ødelægge med våben og ild.

forhøjet gulv i agterstavnen af skibet.

skib, med dragehoved(er) på forstavnen(e).

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

rent, utildækket.

syd.

herredømme.

dvs. syntes.

utvivlsomt, uden tvivl.

forhøjet gulv i agterstavnen af skibet.

teltet; om sejltag udspændt over et skib.

broens ende.

sceptret.

på islandsk; idet islandske håndskrift.

kongeskiftet.

dødelig sygdom.

fyldord.

ugleskrig som et varsel, muligvis dannet på baggrund af ordsproget "*Uglebør* (☉: Ugleskrig eller ondt Vejr, som Ugleskrig bebuder) formener Mand at være til Skibs før (☉: "Ugleskrig som et ondt Varsel gjør, at Sømanden bliver liggende i Havn, ikke vover sig ud paa Havet")", Mau 1879, nr. 10.843.

her: Rørek. Grundtvig har overtaget den fejlagtige navneform fra Peringskiölds oversættelse *Sogubrot af Nockorum Fornkongum i Dana oc Svía velldi* (1719), s. 13. Se indledningen, afsnittet om forlæg, oversættelse og modtagelse.

lovprisning.

således.

hverv.

forhøjet gulv i agterstavnen af skibet.

blev af. Ordsprog, jf. Grundtvig 1845, nr. 1.276.

ting, der afholdes uden forvarsel.

dvs. fulgt.

sin kurs, retning; bort.

dvs. stedsøn.

slægt på mødrene side.

frem.

dvs. næssekonger, småkonger.

vanskelige kår.

ganske.

ordnet, udvirket.

sandelig, virkelig.

skønt.

krigerisk.

krigstogt, ledning.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

hverken.

betale skat.

anerkende ham som.

skattepligtige.

også.

dvs. søster.

dvs. søsteren.

i det sene efterår.

dvs. datter.

Grundtvig gør et stednavn ud af forlæggets 'stort skovområde' (oldisl., marklönd mikil).

oldisl., stort skovområde.

dvs. syntes.

slået.

ligefrem, med sikkerhed.

togtet.

Som Grundtvig noterer, er dette evt. håndskriftets fejl for Cogia (Køge). Håndskriftet har formen Sygia (jf. Lassen 2016, bind 2, s. 168).

afmærke, afgrænse.

op øst fra.

forberedte, klargjorde.

krigere, helte.

endnu.

egentlig.

flokke af krigere, helte.

krigere, helte.

banner, fane.

sydpå.

krigere, helte.

forrest.

i sandhed, sandelig.

utvivlsomt.

krigere, helte.

dvs. vender.

krigere, helte.

fra Grenland (område i Telemarken, Norge).

findes, gemmer sig.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

hjerneskal, hoved.

hjerneskal.

overmodig.

krigere, helte.

af den bedste slags.

temmelig.

forrest.

også.

kriger, helt.

krigere, helte.

allerede.

dvs. tjente.

lat., Gandalf den Gamles sønner.

udsendte.

utvivlsomt.

hæropstilling i kileform.

slås, skændes.

dvs. svinefykling, hæropstilling i kileform.

bortset fra.

agtværdige danske mænd.

dvs. syntes.

dvs. svinefylket, opstillet i kileform.

skønt.

den mindre hærafdeling.

hverken.

dvs. arilds tid, de ældste tider.

stor kriger, helt.

krigere, helte.

mindre hærafdeling.

utvivlsomt.

krigere, helte.

(lang)skib.

krigere, helte.

klodsmajorer.

nogle drys; langsomme, sløve personer.

antager.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

drenge, svende; tosser.

kriger, helt.

mindre hærafdeling.

folkene fra Telemarken.

blæseinstrument fra oldtiden, især anvendt til kampsignaler.

krigeren, helten.

kongens mindre hærafdeling.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 3.405, og Grundtvig 1845, nr. 1.034.

tæskede.

stor kriger, helt.

ophørte, stoppede.

huggede, bruges særlig om et enkelt og kraftigt hug.

fældede, dræbte ham.

opførte sig.

overfaldt de ham begge.

fældede, dræbte (præteritum af veje).

krigere, helte.

bestille, lave.

kraftige, afgørende slag.

fældede, dræbte (præteritum af veje).

kriger, helt.

folkene fra Telemarken.

tage fejl af ledere, anførere i hæren. Variation af ordsproget "Det er ikke godt at fare vild om hvad man skal bruge", jf. Grundtvig 1845, nr. 297.

ledere, anførere.

etc., og så videre.

irettesætte den gode mand en smule.

folk fra Telemarken.

dvs. tylvter, dusin.

krigere, helte.

samtidig.

hårdt.

krigeren, helten.

uanset hvor meget.

kriger, helt.

krigeren, helten.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

blev flækket.

røget af.

mandige bedrifter.

kriger, helt.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 5.798, og Grundtvig 1845, nr. 1.675.

her: kamp.

blev fældet, dræbt.

dvs. hårdt.

grebet af vanvid.

huggede, bruges særlig om et enkelt og kraftigt hug.

venstre hånd.

kriger, helt.

tilfredsstillende.

da.

krigere, helte.

indså.

fik (præteritum pluralis).

gøre i stand.

således, derpå.

krigere, helte.

gravhøjen.

dvs. tillukket.

sin slægt på mødrene side.

Anvendt litteratur

- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- Lassen, Annette udg. (2016) *Oldtidssagaerne*, bind 2. København
- Mau, Edvard (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat*, bind 1-2. København